

ΜΕΓΑΛΗ
ΟΡΘΟΔΟΞΗ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ
ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΤΟΜΟΣ 9
Ιλαρίων - Κατάρα

Τα κατά την ίδρυση της Σχολής Μανολάκη του Καστοριανού επί τη βάση και νέων ανεκδότητων πηγών», *Αθηνά* 54 (1950) 1-28 (ιδ. 25-27). Παπαδόπουλος, Χρ., «Ιωάννης Καρσοφύλλης», *ΕΦ* 17 (1918) 6-33. Σάθας, Κ.Ν., *Νεοελληνική Φιλολογία*, Αθήνα 1868, σ. 374-76.

Καρσοφύλλης, Ιωάννης-Ματθαίος. Λατινόφων Κρητικός κληρικός και δάσκαλος. Γεννήθηκε στα Χανιά περί το 1566 και το 1583 έγινε δεκτός στο Κολέγιο του Αγίου Αθανασίου Ρώμης, με παρέμβαση του καρδινάλιου Γουλιέλμου Σιρλέτο, όπου έλαβε τον διδακτορικό τίτλο το 1595. Ήδη από το 1591 είχε ενταχθεί στις τάξεις του λατινικού κλήρου, το διάστημα 1592-95 υπηρέτησε στο παπικό παρεκκλήσιο ως αναγνώστης του Ευαγγελίου στα ελληνικά και το 1594 χειροτονήθηκε διάκονος, κατά το ελληνικό τυπικό. Επί-

Ο καρδινάλιος Ludovico Ludovisi, με παρέμβαση του οποίου ο Ιωάννης Ματθαίος Καρσοφύλλης ονομάστηκε τιτουλάριος αρχιεπίσκοπος Ικονίου

ος ήδη από το 1592, πριν ακόμη λάβει τον διδακτορικό του τίτλο, δίδασκε ελληνικά στη νεότερη τάξη του Κολλεγίου. Στις 26 Μαρτίου 1596 αναχώρησε από τη Ρώμη με προορισμό πρώτα τη Βενετία και στη συνέχεια την Κρήτη, με σκοπό την ανάπτυξη προσχολιαστικής δράσης. Μάλιστα ανακηρύχθηκε βικάριος και πληρεξούσιος της επισκοπής Κισάμου. Στο διάστημα της εκεί παραμονής του συνδέθηκε φιλικά με τον ιατροφιλόσοφο και αρχαιοδίφη Onorio Belli, για χάρη του οποίου συνέταξε πραγματεία περί της ορθής προφοράς της ελληνικής. Γενικά κατά την παραμονή του στην Κρήτη προκάλεσε αναταραχή, με

αποτέλεσμα ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Μελέτιος Πηγάς να παρέμβει στις βενετικές αρχές και να ζητήσει την απομάκρυνσή του, πράγμα που έγινε το 1600. Έκτοτε εγκαταστάθηκε μόνιμα στη Ρώμη, όπου ασχολήθηκε με τη διδασκαλία, την εργασία στη Βιβλιοθήκη του Βατικανού και τη συγγραφή. Στα 1622 με παρέμβαση του καρδινάλιου Λουδοβίκου Λουνοβίζι ονομάστηκε τιτουλάριος αρχιεπίσκοπος Ικονίου. Πέθανε στις 23 Μαΐου 1633 και τάφηκε στο Ελληνικό Κολέγιο.

Το έργο του είναι κυρίως πολεμικό, προς υπεράσπιση της ρωμαιοκαθολικής πίστης και καταγγελίας του Ορθόδοξου κλήρου. Έχει γράψει κατακρίσεις κατά της *Ομολογίας* του Λούκαρη, μια *Δίληψη της Συνόδου της Φλωρεντίας*, έλεγχο κατά του Νείλου Καβάσιλα, μεταφράσεις δογματικών έργων του Μπελλαρμίνι, έλεγχο της *Κατήχησης* του Γεργανού και επιστολάρια. Από τα έργα του προκύπτει ότι στόχευε στη δικαίωση της λατινικής Εκκλησίας και στην απόκρουση του προτεσταντισμού, πράγμα που αιτιολογεί τα πολλά έργα του κατά του Λούκαρη και του Γεργανού. Έντονα επιθετικός, ευέξαπτος, αλλά με επιφανειακή θεολογική κατάρτιση ο Καρσοφύλλης (Καιρόφιλος, όπως αυτοαποκαλούνταν) δεν μπόρεσε να προσεγγίσει σε βάθος τα θεολογικά προβλήματα της εποχής του και συχνά κατέφευγε στην ύβρη και τη συκοφαντία· έτσι η επιρροή του υπήρξε επιφανειακή. Μεγαλύτερη τύχη είχαν οι μεταφράσεις του, που και αυτές όμως περιορίστηκαν σε στενό κύκλο. Α.ΔΟΛ.

Βιβλιογραφία:

Papadopoulos, Th., "Libri degli Studenti Greci del Collegio Greco di Sant'Atanasio di Roma", στον τόμο *Ant. Fryrgos* (επιμ.), *Il Collegio Greco di Roma*, Roma 1984, σ. 303-328 (ιδ. 316-17, όπου ενδεικτική εργογραφία Καρσοφύλλη). Podskalsky, Ger., *Η Ελληνική Θεολογία επί Τουρκοκρατίας, 1453-1821*, μτφ. π. Γ. Μεταλληνός, Αθήνα: ΜΙΕΤ 2005, σ. 218-219, 241-243. Παντελάκης, Ε., «Καρσοφύλλης, Ματθαίος Ιωάννης», *ΜΕΕ*, τ. 13, σ. 920-921. Τοιρπανλής, Ζ., "I Libri Greci pubblicati dalla "Sacra Congregatio de Propaganda Fide" (XVII sec.)", *Balkan Studies* 152 (1974) 204-224. Τοιρπανλής, Ζ., *Το Ελληνικό Κολέγιο της Ρώμης και οι Μαθητές του (1576-1700)*, Θεσσαλονίκη: ΠΙΠΜ 1980, σ. 289-292.

Καρυστίας και Σκύρου μητρόπολη. Η ιερά μητρόπολη Καρυστίας και Σκύρου καταλαμβάνει εδαφικά το νότιο τμήμα της νήσου Ευβοίας και τη νήσο Σκύρο. Από το 1835 εδρεύει στην Κύμη και σήμερα περιλαμβάνει 95 ενορίες. Κατά τα τελευταία εκατόν εβδομήντα

χρόνια η διοικητική της υπόσταση δεν ήταν πάντοτε η ίδια. Αν και επανειλημμένως συγχωνεύθηκε με τη μητρόπολη Χαλκίδος, πάντοτε στο τέλος ανακούσε τη διοικητική της αυτοτέλεια.

Ο χριστιανισμός στη νότια Εύβοια εισήχθη πολύ νωρίς, η εδραϊωσή του όμως και η οργάνωση της Εκκλησίας συντελέστηκε μετά την πάροδο πολλών χρόνων, ώστε μόλις στις αρχές του 4ου αι. να λάβει στην περιοχή τη μορφή οργανωμένης Εκκλησίας. Η ίδρυση της επισκοπής τοποθετείται περί τα τέλη του 3ου και τις αρχές του 4ου αι. Η πρώτη ιστορική μαρτυρία αντλείται από τα Πρακτικά της Δ΄ Οικουμενικής συνόδου (451), όπου μεταξύ των παρισταμένων επισκόπων αναφέρεται και ο επίσκοπος της Κυριακός. Ο ίδιος επίσκοπος έλαβε μέρος και στην επαρχιακή σύνοδο, που συνήλθε το 458, υπό την προεδρία του Κορίνθου Πέτρου, στην Κόρινθο, στη μητρόπολη της οποίας ανήκε η επισκοπή.

Μέχρι το 733 η επισκοπή υπαγόταν στο Ανατολικό Ιλλυρικό. Μετά την απόσπαση του Ανατολικού Ιλλυρικού από τον αυτοκράτορα Λέοντα Γ΄ τον Ίσαυρο, η μητρόπολη Καρυστίας υπήχθη μαζί με τις άλλες πέντε επισκοπές της νήσου στη μητρόπολη Κορίνθου.

Άποψη της ιεράς μονής Γενέθλιου του Προδρόμου, στην Αχλαδερή (μητρόπολη Καρυστίας και Σκύρου)

Όταν η επισκοπή Αθηνών έγινε μητρόπολη, η επισκοπή Καρυστίας υπήχθη σε αυτή. Κατά τη «Διατύπωση» του Λέοντος Στ΄ του Σοφού η επισκοπή Καρύστου κατείχε την 7η θέση μεταξύ των 10 επισκοπών που υπάγονταν στον μητροπολίτη Αθηνών. Από το έτος 1205-1470 η Εύβοια λατιοκρατείται και στις αρχές του 13ου αι. επί πάπα Ονώριου Γ΄ μαζί με τις 3 επισκοπές Ωρεών, Αυλώνος και Καρύστου συγχωνεύεται με την επισκοπή Ευρίπου. Το καθεστώς αυτό διατηρήθηκε σε όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας, όπως μαρτυρείται από τις πηγές. Οι σωζόμενοι κατάλογοι των επισκόπων

της παρουσιάζουν πάρα πολλά χάσματα. Πάντως, γνωρίζουμε αρκετά ονόματα επισκόπων της καθώς και συμμετοχές ορισμένων σε τοπικές συνόδους. Από της ιδρύσεώς της μέχρι και την τουρκοκρατία εκτός από τον πρώτο ιστορικά γνωστό σε εμάς επίσκοπο Κυριακό (5ος αι.) αναφέρονται και οι Ιωήλ (αχρονολογήτως), Δημήτριος Βαρδάνης (13ος αι.), Ιωάννης (16ος αι.), Ισαάκ (17ος αι.), Ευγένιος (17ος αι.), Μακάριος (17ος αι.). Από ένα σωζόμενο υπόμνημα εκλογής πληροφρορούμαστε ότι το 1766 εξελέγη επίσκοπος Καρύστου ο Ιάκωβος, ο μετέπειτα μάρτυρας της Ορθόδοξου πίστεως και της ελληνικής πατρίδος κατά τα Ορλωφικά. Το 1793 αναρρήθηκε στον θρόνο της επισκοπής ο καταγόμενος από την Άνδρο Νεόφυτος, τον οποίο διαδέχθηκε το 1817 ο συνονομάτος του Νεόφυτος, μοναχός της μονής του Αγίου Γεωργίου Αρμά, κατά κόσμον Νικόλαος Αδάμ. Ήταν Ευβοεύς στην καταγωγή και αναδείχθηκε σε πρόμαχο της πίστεως και της πατρίδος. Ως μέλος της Φιλικής Εταιρίας ανέπτυξε έντονη δράση και έδωσε πολλούς αγώνες κατά την περίοδο της εθνικής παλιγγενεσίας. Το 1833 εξελέγη μητροπολίτης Φωκίδας και από το 1841 μετατέθηκε στην επισκοπή Ευβοίας.

Ήδη από το 1835 η έδρα της επισκοπής Καρυστίας είχε μεταφερθεί στην Κύμη. Το 1842 η επισκοπή Καρύστου, συγχωνεύθηκε με αυτήν της Ευρίπου με ποιμενάρχη τον πρώην Χίου Δανιήλ Κοντούδη (1833-1842). Το 1842 ο Δανιήλ προήχθη σε επίσκοπο Κυκλάδων και τη διαποίμανση της Καρυστίας ανέλαβε ο Νεοόφυτος Αδάμ. Ως μητροπολίτης Ευβοίας, διετέλεσε Πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος μέχρι το 1851, έτος υπογραφής του Συνδικτικού Τόμου παραχωρήσεως του Αυτοκεφάλου.

Το 1852 η επισκοπή ανασυστάθηκε, συμπεριλαμβάνοντας στην εδαφική περιφέρειά της και τη νήσο Σκύρο. Πρώτος επίσκοπος Καρυστίας και Σκύρου εξελέγη ο Μακάριος Καλλιάρης. Η ποιμαντορία του διήρκεσε σαράντα τέσσερα έτη. Η πολυετής αρχιερατεία του υπήρξε γόνιμος. Αναδείχθηκε σε θαρραλέο εκκλησιαστικό ηγέτη, ο οποίος δεν δίστασε να πολεμήσει με διαπρύσιους λόγους και σθεναρές συγγραφές την προτεσταντική προπαγάνδα. Στην αρθρογραφία του ασκεί οξεία κριτική κατά του Ρενάν και του διαβόπτου προτεστάντη Κινγκ,

καθώς και κατά του Απόστολου Μακράκη. Το 1896 παραιτήθηκε λόγω γήρατος και στη συνέχεια η επισκοπή συγχωνεύθηκε με την επισκοπή Χαλκίδος. Η ενιαία διοικητική μονάδα που προέκυψε από τη συγχώνευση ανυψώθηκε σε αρχιεπισκοπή Χαλκίδος και Καρυστίας. Την αρχιεπισκοπή εποίμαναν κατά σειρά οι Ευγένιος Δεπάστας (1896-1902), Παντελεήμων Κριεζής (1902-1907) και Χρυσάνθος Προβατάς (1907-1921). Το 1922 με τον Ν. 2890/21-7-1922 επανιδρύθηκε ως επισκοπή Καρυστίας και Σκύρου. Τότε εξελέγη επίσκοπος ο Παντελεήμων Φωστίνης, ο οποίος παραιτήθηκε το 1943, για να τον διαδεχθεί κατά τον επόμενο χρόνο ο Ανανίας Μάνος. Μετά την κοίμηση του Ανανία (1957), στον θρόνο της επισκοπής αναρρήθηκε ο Χρυσόστομος Ζέρβας, τον οποίο διαδέχθηκε μετά την εκδημία του το 1968 ο εκ Κοσμά Κυνουρίας αρχιεπίσκοπος και ιεροκήρυκας Σεραφείμ Ρόρρης, νυν μητροπολίτης της ιερής μητροπόλεως Καρυστίας και Σκύρου και Αντιπρόεδρος της Ιερής Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Στη μητρόπολη υπάγονται οι ιερές μονές Γενεσίου του Προδρόμου-Καρυών Αχλαδερής (ανδρώα), Μεταμορφώσεως του Σωτήρος-Κύμης, Αγίου Χαραλάμπους-Λευκών Αυλωναρίου, Κοιμήσεως Θεοτόκου-Μάντζαρη Οξυλίθου και Αγίων Αντωνίου-Αχλαδερής (γυναικείες).

Η μητρόπολη κοσμεύεται με βυζαντινά και χριστιανικά μνημεία, όπως ο ναός του Ταξιάρχου στα Καλύβια Καρύστου (12^{ος} αι.), ο ναός του Αγίου Γεωργίου του Μαύρου μεταξύ των χωριών Αετού και Μετοχίου Καρύστου (17^{ος} αι.) και οι ναοί του Αγίου Δημητρίου στο Αυλωνάρι, της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στο Πυργί, της Αγίας Θέκλης στο Ωρολόγιον, του Αγίου Δημητρίου στο Μακρυνχώρι, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στον Οξύλιθο, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στις Σπηλιές Κήπων κ.ά. (βλ. και λήμμα «Εύβοια»). Α.ΓΛΑ.

Βιβλιογραφία:

Γουναρόπουλος, Γ., *Ιστορία της νήσου Ευβοίας*, Θεσσαλονίκη 1930. Χατζηκωνσταντής, Δ., *Ιστορία της Καρύστου από αρχαιοτάτων χρόνων*, Αθήνα 1955. ΘΗΕ 7 (1965) 381-384. Θήμελης, Χρυσόστομος, «Η Ιερά Μητρόπολις Καρύστου δια μέσου των αιώνων», *Θεολογία* 26 (1955) 436-440, 548-583. Ατέσσης, Βασίλειος, *Επισκοπικοί κατάλογοι της Εκκλησίας της Ελλάδος απ' αρχής μέχρι σήμερα*, τ. Γ', Αθήνα 1969. Ατέσσης, Βασίλειος, *Επισκοπικοί κατάλογοι της Εκκλησίας της Ελλάδος απ' αρχής μέχρι σήμερα*, Αθήνα 1975 [ΕΦ 56 (1974)

105-180), 57 (1975) 111-173, 447-550]. *Δίπτυχα της Εκκλησίας της Ελλάδος*, Αθήνα: Αποστολική Διακονία 2012.

Καρυωτάκης, Κώστας Γ. (1896-1928).

Ο αντιπροσωπευτικότερος εκφραστής της μεσοπολεμικής περιόδου, των κοινωνικών της αδιεξόδων, των ιστορικών της ανακατατάξεων αλλά και του κενού, το οποίο είχε να αντιμετωπίσει υπαρξιακά, ο τότε άνθρωπος, είναι πανθομολογουμένως και αναντιρρήτως, ο Κώστας Καρυωτάκης. Ο Κ.Γ.Καρυωτάκης -όπως ο ίδιος υπέγραφε- γεννήθηκε στην Τρίπολη, πόλη καταγωγής της μητέρας του, στις 30 Οκτωβρίου του 1896, όμως δεν έζησε ποτέ στην πόλη αυτή. Ήταν το δεύτερο από τα τρία παιδιά του νομομχανικού Γεωργίου Καρυωτάκη, ο οποίος κατήγετο από τη Συκιά Κορινθίας, και της Αικατερίνης Σικάγιαννη. Λόγω του επαγγέλματος του πατέρα του, τα παιδικά του χρόνια τα πέρασε σε επαρχιακές πόλεις (Λευκάδα, Αργοστόλι, Λάρισα. Πάτρα). Στα Χανιά της Κρήτης τέλειωσε τις εγκύκλιες σπουδές των τελευταίων τάξεων του Γυμνασίου. Δεκαεπτά ετών ήρθε στην Αθήνα. Ενεγράφη στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και στα τέλη του 1917 πήρε το πτυχίο. Επεχείρησε να ασκήσει δικηγορία. Κατάλαβε ότι δεν είχε καμιά σχέση με το επάγγελμα. Ζήτησε δημόσιο διορισμό και προσελήφθη ως υπουργικός γραμματέας α' στη Θεσσαλονίκη. Υπρέτησε, κατά διαλείμματα, τη στρατιωτική θητεία, έως ότου απηλλάγη οριστικώς από τον στρατό και τοποθετήθηκε στη Νομαρχία Σύρου. Κατόπιν υπρέτησε μερικούς μήνες νομαρχεύων στην Άρτα. Μετά από αλλεπάλληλες αιτήσεις του, έγινε δεκτός η μετάθεσή του στην Αθήνα, όπου υπρέτησε στη Νομαρχία Αττικής. Εκεί συναντήθηκε με την ποιήτρια Μαρία Πολυδούρη, τον μεγάλο, αλλά άτυχο έρωτα της ζωής του. Παρατείνεται από το υπουργείο Εσωτερικών και διορίζεται με βαθμό εισηγητή στο υπουργείο Προνοίας. Ταλαιπωρείται από διαρκείς μεταθέσεις και αποσπάσεις. Προτελευταίος σταθμός μεταθέσεως, η πόλη των Πατρών. Το 1924, ταξιδεύει ένα μήνα στη Γερμανία, περνώντας από τη Νεάπολη, τη Ρώμη και τη Βενετία. Το 1926 ταξιδεύει ένα μήνα στη Ρουμανία. Επισκέπτεται πόλεις και μοναστήρια. Έχει όμως, ήδη, αρχίσει η απηνής και μεθοδική δίωξή του και οι ύπουλες συκοφαντίες, από πλευράς ανωτέρων του, φθο-

νερών της καλλιτεχνικής του υποστάσεως και της πνευματικής του καλλιέργειας. Ταυτοχρόνως, ζει υπό τη δαμόκλειο σπάθη της φοβερής αρρώστιας της εποχής, της «ωχράς σπειροχαιτης», κατά τον επιστημονικό όρο που κι ο ίδιος χρησιμοποίησε στο γνωστό ποίημά του - πάσχει, δηλαδή, από σύφιλη. Το 1928, ταξιδεύει στο Παρίσι. Επιστρέφοντας τον Μάιο, στο πλαίσιο του προαναφερθέντος συστηματικού διωγμού, παίρνει νέα μετάθεση για την Πρέβεζα. Εκεί, δίνει τέλος ο ίδιος, στην επίγεια ζωή του, με μια πιστολιά στον κρόταφο, αφού την προηγούμενη νύχτα έχει -επί ματαιώ- προσπαθήσει να πνιγει στη θάλασσα της Πρεβέζης.

Ο Καρυωτάκης με την αδελφή του, τον ανιψιό του και μια φίλη τους (φωτο του 1927)

Ο Κ.Γ. Καρυωτάκης επιβεβαιώνει με το έργο του, αλλά και με τον ταλαιπωρημένο του βίο, τη ρήση του Άγγλου μυστικού ποιητή William Blake: «Ο ποιητής αναλαμβάνει κατάσαρκα τον πόνο του καθόλου ανθρώπου και κρέμεται για λογαριασμό των συνανθρώπων του πάνω απ' την άβυσσο». Αυτή η αίσθηση της άβυσσου και του μηδενός ξεπροβάλλει από τις πρώτες κιόλας δημοσιεύσεις του σε λαϊκά περιοδικά (*Παρνασσός Εικονογραφημένος, Ελλάς*) από το 1913. Επισήμως, εμφανίζεται το 1919 με την έκδοση της πρώτης του ποιητικής συλλογής *Ο πόνος του ανθρώπου και των πραγμάτων*. Από τότε συνεργάζεται με όλα σχεδόν τα αναγνωρισμένα λογοτεχνικά περιοδικά της εποχής του (*Νουμάς, Μούσα, Λόγος Κωνσταντινουπόλεως, Νέα Ζωή Αλεξανδρείας, Νέα Τέχνη*, περιοδικό της *MEE, Νέα Εστία* και άλλου). Το 1919 επίσης, εξέδωσε μαζί με τον φίλο του Αγη Λεβέντη το εβδομαδιαίο σατιρικό φύλλο *Η Γάμμα*, αλλά, μολονότι το κοινό ανταποκρίθηκε, η αστυνομία το έκλεισε ως άσεμνο. Εκτός της προαναφερθείσας συλλογής, όσο ζούσε, ο Κ.Γ. Καρυωτάκης

εξέδωσε δύο ακόμα ποιητικές συλλογές: *Τα Νηπενθή* (1921) και το έργο της απόλυτης ωριμότητας *Ελεγεία και Σάτιρες*. Δέκα έτη μετά τον θάνατό του, ο Χαρίλαος Σακελλαριάδης έκαμε την πρώτη συγκεντρωτική έκδοση του έργου του ποιητή, υπό τον τίτλο *Άπαντα* (1938), με εκτεταμένη βιογραφική μελέτη και συμπερίληψη των σπουδαιών μελετημάτων για τον Καρυωτάκη, του Κλέωνος Παράσχου («Ελεγεία και Σάτιρες», *Νέα Εστία*, 1928) και του Τέλλου Άγρα («Ο Καρυωτάκης και οι Σάτιρες», Κ.Γ. Καρυωτάκης, *Άπαντα*, σ. LXXXIX). «Κι έξαφνα, στα 1927, με την τρίτη και τελευταία του ποιητική συλλογή, *Ελεγεία και Σάτιρες*, μας εξεπέρασαν όλους, αμέσως κι εξακολουθητικά! Έγινεν αμέσως maître», γράφει ο Τ. Άγρας. Πολύ αργότερα (1956 ο τ. Α' και 1966 ο τ. Β') εξεδόθη η δίτομη σειρά *Άπαντα τα Ευρισκόμενα του Κ. Γ. Καρυωτάκη*, σε φιλολογική επιμέλεια του Γ.Π. Σαββίδη, ενώ ο ίδιος στη σειρά της ΝΕΒ (Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη) των εκδόσεων «Ερμής», εξέδωσε τον χρυσικό τόμο Κ.Γ.Καρυωτάκης, *Ποιήματα και Πεζά*.

Η προσωπική τραγωδία οδήγησε τον Καρυωτάκη στη βίωση της άκρας απελπισίας. Όμως μέσα από τον παγετώνα του μηδενός, αναθάλλει η δίψα του άπειρου. «Με το μηδέν και το άπειρο/να συμπλιωθούμε», γράφει στην προμετωπίδα της τελευταίας του συλλογής. Οι μορφικές του επιτεύξεις -κι όταν στην ποίηση μιλούμε για μορφές, μιλούμε «για την εφαρμοσμένη ηθική του καλλιτέχνη», όπως τονίζει ο Άγρας-δίνουν μια νέα διάσταση στην εμμετροπία και φανερώνουν την τραγωδία του ανθρώπινου προσώπου. Η πάσχοσα από ιδεολογικές αγκυλώσεις κριτική της εποχής του (αλλά και της εποχής μας), δέσμια προκαταλήψεων, δεν μπόρεσε να δει τη βαθύτερη δίψα νοήματος και πληρότητας ζωής, που βασανιστικά θέτει ως αίτημα αυτή η ποίηση, ακροβατούσα στα όρια του «υπάρχειν» και του «μη υπάρχειν». Γι' αυτό, παρά την αντίθεση στο μιμητικό νοσηρό φαινόμενο του «καρυωτακισμού», για το οποίο δεν ήταν ο ίδιος υπεύθυνος, από τη γενιά του '30 και μετά -μέσω του Σεφέρη, του Ρίτσου, του Ελύτη- μέχρι και την α' και β' μεταπολεμική γενιά, τη γενιά του '70 και τους νεότερους ποιητές, η ποίησή μας αδιάκοπα συνομιλεί μαζί του. Χαρακτηριστικά δείγματα τούτης της συνομιλίας, οι *Θέσεις για τον Καρυωτάκη* του